

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за акцизите и данъчните складове

Законопроектът за изменение и допълнение на Закона за акцизите и данъчните складове в по-голяма степен е изготвен във връзка с реализацията на концепция за контрол на течните горива чрез изграждане на Информационна система на Агенция „Митници” и Информационна система за „Контрол на горивата” на Националната агенция за приходите. Създаването на тези системи е продиктувано от необходимостта от подобряване на административния контрол и въвеждане на облекчени процедури за икономическите оператори. Целта е да се разработи интегрирана информационна система, която да обхваща всички акцизни стоки, т.нар. Българска акцизна централизирана информационна система (БАЦИС). По този начин ще се автоматизира процесът по обмен на информация и контрол на цялостната верига при реализацията на акцизни стоки, както и обмена на информация по електронен път между двете приходни агенции. Също така, ще се създаде реална възможност за обмен на данни между информационните системи на НАП и Агенция „Митници” за минимизиране на риска от злоупотреби. Въвеждането на постоянен контрол върху движението на акцизните стоки на територията на страната, ще допринесе за решаването до голяма степен на проблема с установяване на реалните получатели на акцизните стоки, и осъществяването на по-качествен контрол върху документално отчетените и фактическите реализирани количества акцизни стоки по цялата верига от търговците до крайния потребител. Изграждането на информационна система между двете ведомства ще даде възможност за по-ефективно противодействие на евентуалното укриване на реализирани приходи и незаплащане на дължими публични държавни вземания (акциз, мита, ДДС и др.). Чрез предложенията за изменения в Закона за акцизите и данъчните складове (ЗАДС) и Закона за данъка върху добавената стойност (ЗДДС) е регламентиран механизъм за своевременно проследяване на документално отчетените с фактически потребените количества горива.

Направените предложения за промени в закона са свързани със създаване на възможността данъчнозадължените лица да подават по електронен път заявления, искания, уведомления, отчети за бандероли и др. Въвежда се задължение за лицата да подават по електронен път акцизните данъчни документи, известията към тях и документите, свързани с доказване на предназначението на акцизните продукти, за които се прилагат намалени акцизни ставки (Приложение № 14а от ППЗАДС). Включени са допълнителни полета в задължителните реквизити на акцизния данъчен документ, което от своя страна ще даде възможност на органите по приходите да проследяват предназначението и мястото на доставка на освободените за потребление акцизни стоки. Предвидено е данъчните документи да се издават на хартиен носител в случаите, когато при извънредни обстоятелства информационната система на Агенция „Митници” не функционира, като е определен срок, в който лицата да подадат по електронен път издадените през този период документи.

Предложенията за промяна в Закона за данъка върху добавената стойност, предвиждат всеки търговец придобил гориво, да уведоми НАП по електронен път в рамките на същия ден, като в документа следва да се посочи и уникалният контролен номер на акцизния данъчен документ (АДД), с който е тръгнало горивото от данъчния склад (по същия ред, както и бензиностанциите подават уведомления/потвърждения за

получените количества горива под уникален контролен номер). При всяка промяна на първоначалните обстоятелства, търговецът ще подава електронен документ, в който са описани променените обстоятелства в рамките на деня. При последваща промяна в обстоятелствата всеки следващ търговец също ще подава електронен документ.

НАП ще предава по електронен път към Агенция „Митници” информация за реално получените течни горива, в обектите за продажба на дребно под този уникален контролен номер, както и след крайната им реализация. Контролът от страна на НАП ще се осъществява чрез сравняване на количеството гориво, декларирано електронно с документ с уникален контролен номер и върната информация за постъпилите количества гориво под същия уникален контролен номер от търговците по веригата и от обектите за крайна реализация (бензиностанции и др.).

От задължението да подават електронни документи са изключени, лицата извършващи доставки/продажби чрез електронната система с фискална памет и лицата извършващи доставки/продажби на течни горива от данъчен склад по смисъла на Закона за акцизите и данъчните складове.

Въвежда се задължение за лицата, които за целите на независимата си икономическа дейност извършват зареждане на превозни средства за собствени нужди с течни горива, чрез средства за измерване на разход да регистрират и отчитат зареждането чрез ЕСФП, както и да предават данни по приетата вече за останалите бензиностанции дистанционна връзка с НАП. Целта на тази промяна е наличието на механизъм за своевременно проследяване и установяване на съответствието между документално получените, наличните към всеки един момент и фактически потребените количества горива.

Във връзка с въведената положителна акцизна ставка върху природния газ, в сила от 01.06.2012 г., е разширен кръга на лицата, които подлежат на задължителна регистрация по закона, а именно, лицата които извършват продажби на природен газ за моторно гориво. Регламентирани са изисквания на които лицата трябва да отговорят за издаване на удостоверение за регистрация. С оглед на въведените различни акцизни ставки в зависимост от предназначението на природния газ са предложени определения за „битови нужди” и „стопански нужди”.

С определението за „металургични процеси”, се премахва липсата на легална дефиниция за този вид процеси, което към настоящия момент създава предпоставка за по-широко тълкуване и противоречива съдебна практика.

Прецизирано е определението за „частни развлекателни полети и плаване” като е уточнено, че използването на плавателен съд или въздухоплавателно средство за спортни и развлекателни цели и за лични нужди, също попада в обхвата на чл.4, т.15. Промяната цели уеднаквяване на терминологията в закона.

Предлага се редът за издаване на удостоверение за освободени от акциз крайни потребители, както и за издаване на удостоверение за регистрация на независими малки пивоварни да бъде регламентиран в закона. Към настоящия момент посочения ред съществува в правилника, но промяната няма да доведе до изменение по същество.

Предложено е смесването на енергийни продукти с цел получаване на корабни горива да се включи в обичайните операции, които могат да се извършват в данъчен склад, като тези операции ще се извършват след предварително писмено уведомление до компетентното митническо учреждение.

В административно-наказателните разпоредби е направено предложение да се разшири обхватът на деянията, извършвани от лицата. Това се налага поради

необходимостта да се обхванат всички деяния, които са обект на изрична забрана с оглед по-строг контрол по отношение на акцизните стоки и предотвратяване на нарушенията, извършени с тях. По този начин се постига яснота и безспорност при прилагането на закона, както за контролните органи, така и за лицата.

Законопроектът предлага в случаите, предвидени в чл. 42 и чл. 43 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК), претърсването и изземването да може да се осъществява от митническите органи по реда на Наказателно-процесуалния кодекс. Промяната цели да облекчи предвидената в ДОПК процедура за съдействие от органите на МВР, като се има предвид претърсване и изземване не при данни за престъпление, а само за целите на водените по реда на ЗАДС, респ. ДОПК производства. Съгласно разпоредбата на чл. 42 от ДОПК, при проверка или ревизия, когато не им бъде осигурен достъп до подлежащия на контрол обект, митническите органи следва да изискат съдействие от органите на МВР, вкл. за извършване на претърсване и изземване. Освен за достъп, такова съдействие може да бъде поискано и във връзка с наличието на данни, че в подлежащ на контрол обект се намират вещи, книжа или други носители на информация и при данни за укриване на факти и обстоятелства, свързани със задължения и отговорности за данъци (вкл. акциз), нарушения на данъчното законодателство (вкл. ЗАДС) и стоки с неустановен произход (вкл. акцизни стоки) - чл. 43 от ДОПК. В повечето случаи на практика, органите на МВР, за да извършат претърсване и изземване по реда на НПК, търсят достатъчно данни за престъпление. В хипотезите, регламентирани по чл. 42 и 43 от ДОПК, за да се пристъпи към претърсване и изземване, не е необходимо да има данни за престъпление, а единствено да не е осигурен достъп до подлежащ на контрол обект, да са налице данни, че в такъв обект се намират вещи, книжа или други носители на информация или при данни за укриване на факти и обстоятелства. В подкрепа на това, чл. 42, ал. 2 от ДОПК предвижда, че иззетите вещи, книжа или други носители на информация се предават от органите на МВР на органите по приходите с протокол и опис. Ако е извършено престъпление, то тогава такова предаване не би се осъществило (аргумент от чл. 42, ал. 3 от ДОПК). За да се избегне излишното забавяне на проверката и с оглед законосъобразното приключване на производството, е наложително претърсването и изземването да може да се извършва и от митническите органи. С последните промени в НПК, в сила от 01.01.2012 год., митническите органи могат да извършват претърсване и изземване в случаите на престъпления по чл. 234, 242, 242а и 251 от НК (чл. 194, ал. 4 от НПК). Ограниченият кръг от престъпления, за които митническите органи могат да извършват посочените процесуални действия, не умаловажава факта, че същите могат да действат при неотложност и в други случаи предвидени в закона, при спазване на процесуалните изисквания на НПК. По този начин ще се постигне по-ефективен и своевременен контрол, както и предотвратяване на тежки нарушения или извършването на престъпления.

Предложена е редакция на чл.108а, с която се предвижда намаляване размера на глобите и имуществените санкции за лицата, които продават цигари без издадено разрешение за тази дейност. Това са санкции, които се налагат на физически и юридически лица, които предлагат и продават тютюневи изделия без получено разрешение за търговия с тях. По своята същност обаче, това са тютюневи изделия с валиден бандерол, за които е заплатен дължимия акциз. Опасността на това деяние е значително по-ниска в сравнение с търговията със стоки без бандерол или с фалшив бандерол. Действащата в момента санкция е прекомерно висока и не съответства на тежестта на нарушението, за което се налага. По този начин се поставя под въпрос ефективността на наказанието и размера на глобата и санкцията, които са трудно

събираеми. В този смисъл е редно административното наказание да бъде справедливо и адекватно на извършеното нарушение.

Разширен е съставът на чл. 123 ал. 6 от закона, който регламентира нарушения свързани с алкохолни напитки или тютюневи изделия, облепени с надпис DUTY FREE. Към момента нормата определя като административно нарушение само случаите на продажба и съхранение на посочените стоки извън търговско помещение, предназначено за безмитна търговия. На практика митническите органи констатирали наличието на такива акцизни стоки в превозни средства, у самите физически лица, в частни домове и т.н. В тази връзка се разширява обхватът на деянията, както и размерът на глобите за лицата, които държат, пренасят, превозват, предлагат или продават.

В чл. 126б се предлага създаването на нова алинея 2 съгласно която издаден фиш, глобата по която не е платена доброволно в 7-дневен срок се смята за влязло в сила наказателно постановление. Разпоредбата цели да стимулира доброволното изпълнение на наказанието, като в случай че глобата не бъде платена ще се стигне до принудително изпълнение.

С допълнението в чл. 126б ал. 3 се предлага определение за „маловажни случаи”, а именно това са тези случаи, при които двойният размер на нарушението не надвишава 50 лева. Към настоящия момент дали едно деяние е маловажен случай или не, следва от тълкуването на разпоредбата на чл. 28 от ЗАНН., което от своя страна е довело и до постановяването на противоречиви съдебна решения от съдилищата за идентични казуси. Направеното предложение за създаването на определение за „маловажен случай” цели да се внесе яснота за административнонаказващия орган с оглед издаването на законосъобразни наказателни постановления.

С промяната в ал. 3 на чл.128 се предлага на полицейските органи да се вмени задължение, а не както досега възможност, при установяване на нарушение да образуват административнонаказателно производство. Промяната е в съответствие с чл. 40, ал. 1 от ЗАНН и е продиктувана от съществуващата съдебна практика, при която съдебния състав счита, че актът за установяване на административното нарушение следва да се състави от оправомощения орган, който е установил или присъствал при извършване на нарушението. Практиката от началото на 2012 г. показва, че настоящият текст се прилага рядко и случаите се предават на митническите органи за съставяне на актове за нарушение.

Изменението в Закона за местните данъци и такси се налага поради констатирано несъответствие от службите на Европейската комисия по запитване № 2667/11/ТАХУ, между чл. 63 от Договора за функциониране на Европейския съюз и чл. 40 от Споразумението за Европейското икономическо пространство, във връзка със свободното движение на капитали от една страна, и разпоредбите на чл. 33, ал. 1 от действащия Закон за местни данъци и такси от друга. Несъответствието касае различното облагане с данък върху наследствата на недвижими имоти, които се намират в България и в друга държава членка.

Във връзка с отстраняване на проблеми, възникнали при прилагането на закона, са направени предложения с редакционен и правно-технически характер, които целят единствено прецизиране на законовите разпоредби.